

•เขียนโดย Administrator•

•วันเสาร์ที่ 04 •กันยายน• 2010 เวลา 00:09 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วันเสาร์ที่ 22 •กุมภาพันธ์• 2014 เวลา 18:31 น. •

แก่งเสือเต้น อ่างแม่สอง สักทองหัตถศิลป์สืบสาน นางสิบสองเพื่อนแพงแหล่งตำนาน เมืองอุทยานลิลิตพระลอ

ประวัติความเป็นมาของอำเภอสอง จังหวัดแพร่

พงศาวดารโยนก กล่าวถึง เมืองสองว่า จุลศักราช 914 ปีชวด จัตวา ศก เดือน 9 ขึ้น 10 ค่ำ เจ้าฟ้าเมืองนายกับเจ้าฟ้าเชียงทอง สองพี่น้อง ได้ ยกรัฟพมาตีเมืองต่างๆ ในอาณาจักร ลานนาไทย ได้เมืองเชียงราย เชียง แสน เมืองล่อ พะเยา ลูถึงเดือน 11 ขึ้น 2 ค่ำ ปีเดียวกัน ยกทัพจากเมือง พะเยา ระยะเวลาแปดพันวาไปแรมยางคุดสะเียบ จากยางคุดสะเียบไปแรมป่าเลาละยะ ทางสองพันวากจากป่าเลาไปแรมเมืองสองระยะเวลาหมื่นวากจาก เมืองสองไปแรมป่า เสี้ยว ยกจาก ป่าเสี้ยวไปแรมเมืองแพร่ ฯลฯ

พงศาวดารเมืองน่าน กล่าวถึงเมืองสองว่า จุลศักราช 889 ตรง กับ พ.ศ.2070 พญาน่าน ตนขึ้น อุ่นเฮือน ได้ยกไพร่พลทหารลงมาตีเมือง เทิง เมืองสอง ได้ชัยชนะจึงกวาดต้อนผู้คนไปเป็นจำนวนมาก จุลศักราช 893 ตรง กับ พ.ศ.2074 พญาแพร่ได้รวบรวมไพร่พลยกขึ้นไปตีเมืองคีนจาก พญาน่าน แต่ ไม่สามารถตีหักเอาเมืองน่านได้จึงยกทัพกลับแต่เจ้าเมืองแพร่ได้แต่งตั้ง ตัวแทน ให้ไปปกครองเมืองสองสืบทอดกันมาหลายชั่วอายุคน กล่าวกันว่าเดิมนั้น เจ้าเมืองสองตั้งที่บ้านหนูน ต่อมาภายหลังได้ย้ายไปตั้งที่บ้านกลาง

การปกครองในอดีต

ผู้ปกครองอำเภอสอง จัดเป็นกลุ่มขุนนางนอกเวียง หมายถึงกลุ่ม ขุนนาง ผู้ดูแลภารกิจในท้องที่ต่างๆ ภายในเขตเมืองแพร่โดยปฏิบัติงานตามที่เค้านามกำหนด ได้แก่ กลุ่มเจ้าเมืองขึ้น คำว่าเมืองขึ้นภาษาเค้า สนาม เรียกว่า ลูกเมือง ซึ่งเมืองแพร่มีเมืองขึ้นเพียงเมืองเดียว คือ เมืองสอง ผู้ที่เป็นเจ้าเมืองสองจะได้รับตำแหน่ง พระเมืองสอง ซึ่งเจ้า เมืองสององค์สุดท้ายชื่อ พระพุทธยัฐบุรินทร์ (เจ้าน้อยมหาเทพ)

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•เสาร์•ที่ 04 •กันยายน• 2010 เวลา 00:09 น.• - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•เสาร์•ที่ 22 •กุมภาพันธ์• 2014 เวลา 18:31 น.•

พ.ศ. 2434 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนแปลง รูปแบบการปกครองส่วนภูมิภาค โดยจัดให้มีการปกครองแบบ เทศาภิบาล แบ่งเขตการปกครองออกเป็น มณฑล จังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน เทศาภิบาลมณฑลมี ข้าหลวงเทศาภิบาลเป็นผู้สำเร็จราชการมณฑล เมืองแพร่ขึ้นกับมณฑลลาว เียง ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็นมณฑลพายัพ ที่ว่าการมณฑลอยู่ที่เมือง เชียงใหม่

พ.ศ. 2440 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดให้จัดการ ปกครอง หัวเมืองฝ่ายเหนือแบบมณฑลเทศาภิบาล เมืองสองจึงถูกลดฐานะลงเป็น อำเภอ เรียกว่า อำเภอยมเหนือ

พระราชบัญญัติการปกครองมณฑลพายัพในปี พ.ศ.๒๔๔๒ ได้แบ่ง เมืองแพร่ ออกเป็นสองเขตการปกครองเรียกว่า แขวง คือ แขวงเมืองแพร่ และ แขวงแม่ยม เหนือ โดยมีข้าราชการคนไทยขึ้นมาเป็นผู้ปกครองเรียกว่า นายแขวง แล้วยำบ้าน หลายๆบ้านรวมกันเรียกว่า แคน หรือ แคว้น ผู้ปกครองเรียกว่า นาย แคว้น หรือ นายแคว้น มีตำแหน่งเป็น พระยาตามชื่อแคว้นเช่น พระยาป่า แดงหลวง, พระยาลี้หลวง, พระยาไชยยามาตร์ เป็นต้น ส่วนบ้านแต่ละบ้านเรียก ใหม่ว่า หลัก ผู้ปกครองเรียกว่า นายหลัก หรือ แก่บ้าน มีตำแหน่ง เป็น ท้าว เหมือนเดิม

ปี พ.ศ. 2449 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอยมเหนือ เป็นอำเภอสอง ตามความนิยมของชาวบ้านใกล้เคียง

ปี พ.ศ. 2470 ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจาก อำเภอ สอง เป็นอำเภอบ้านกลาง แต่ไม่มีใครเรียกและไม่เป็นที่ รู้จัก

ปี พ.ศ.2480 ทางราชการจึงได้เปลี่ยนชื่อกลับไปใช้ชื่อตามเมือง โบราณ คือ เมืองสอง ดังนั้นจึงเปลี่ยนจากอำเภอบ้านกลางเป็นอำเภอสอง มาจนถึง ปัจจุบัน

เนื้อที่/พื้นที่1,590 ตร.กม.